

ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร ทศนคติ และแนวคิดเกี่ยวกับตนเอง
กับพฤติกรรมการบริจาคสเต็มเซลล์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร
The Relationship Between Information Exposures, Attitudes,
Self-concepts and Stem Cell Donation Behaviors among People in Bangkok

ภัทรพร ประโยชน์ล้ำ¹ และ พรพรหม ชมงาม²

¹ นักศึกษา ปริญญาโท มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

² คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยแบบสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการบริจาค สเต็มเซลล์ (2) ทศนคติต่อการบริจาคสเต็มเซลล์ (3) แนวคิดเกี่ยวกับตนเองต่อการบริจาคสเต็มเซลล์ และ (4) ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดข่าวสาร ทศนคติ และแนวคิดเกี่ยวกับตนเอง กับพฤติกรรมการบริจาคสเต็มเซลล์ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 250 คน ทำการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างไม่เคยเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการบริจาคสเต็มเซลล์จากสื่อประเภทอื่น ๆ ยกเว้น จากสื่อบุคคลและสื่อสิ่งพิมพ์ มีทศนคติและแนวคิดเกี่ยวกับตนเองต่อการบริจาคสเต็มเซลล์ในระดับปานกลาง และมีพฤติกรรมการบริจาคสเต็มเซลล์แบบ “บริจาคแน่นอน” ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า การเปิดรับข่าวสาร ทศนคติ และแนวคิดเกี่ยวกับตนเอง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริจาคสเต็มเซลล์

คำสำคัญ: การเปิดรับข่าวสาร, ทศนคติ, แนวคิดเกี่ยวกับตนเอง, พฤติกรรม, การบริจาคสเต็มเซลล์

Abstract

This study is a survey research aimed at exploring (1) information exposures about stem cell donation, (2) attitudes towards stem cell donation, (3) self-concepts towards stem cell donation, and (4) the relationship between information exposures, attitudes, self-concepts and stem cell donation behaviors. Questionnaires were administered to 250 respondents in Bangkok. Frequency, Percentage, Mean and Pearson's Correlation Coefficient were employed for the analysis of the data. The results show that most of respondents have never been exposed to information about stem cell donation from other media sources, except from personal media and print media. They had a moderate level of attitudes and self-concepts towards stem cell donation, and most of them had a resolute donating behavior. The hypothesis testing shows that information exposures, attitudes and self-concepts were significantly correlated with stem cell donation behaviors.

Keywords: Information Exposures, Attitudes, Self-concepts, Behaviors, Stem Cell Donation

1. บทนำ

มนุษย์กับโรคร้ายใช้เจ็บนั่นถือว่า เป็นเรื่องธรรมดา แต่หากเลือกได้คงไม่มีมนุษย์คนไหนที่ต้องการที่จะเผชิญกับโรคร้าย ไม่ว่าจะหนักหรือเบา เพราะนอกจากจะมีผลต่อระยะเวลาในการใช้ชีวิตอยู่บนโลกนี้แล้ว ยังส่งผลต่อครอบครัว ครอบครัวยุ และทรัพย์สิน ถึงแม้ว่าเทคโนโลยีทางการแพทย์ในปัจจุบันจะมีวิวัฒนาการเจริญก้าวหน้า มีการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในทางการแพทย์เพื่อรักษาผู้ป่วยให้ปลอดภัยและหายขาดจากโรคร้ายต่าง ๆ แต่ก็ยังไม่ทั้งหมด ยังมีอีกหลายโรคที่ยังคงไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้ บางโรคนั้นต้องการความช่วยเหลือจากเพื่อนมนุษย์ด้วยกันควบคู่ไปกับการรักษาของแพทย์ เช่น ความต้องการโลหิตและอวัยวะต่าง ๆ ปัจจุบัน ผู้คนทั้งหลายในสังคมต่างมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการบริจาคโลหิตมากขึ้น เห็นได้จากยอดการบริจาคโลหิตที่เพิ่มสูงขึ้นทุกปี แต่ยังคงไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้ป่วยที่มีความจำเป็นในการได้ รับโลหิตที่แตกต่างกันออกไป อย่างไรก็ตาม ยังมีโรคบางชนิดที่ไม่เพียงแต่ต้องการโลหิตเท่านั้น แต่ยังต้องการส่วนสำคัญในการที่จะช่วยให้ร่างกายของผู้ป่วยสามารถที่จะผลิตโลหิตได้ด้วยตนเอง นั่นคือ “เซลล์ต้นกำเนิดเม็ดโลหิตหรือสเต็มเซลล์” ซึ่งเป็นเซลล์ตัวอ่อนของโลหิตที่ยังไม่เจริญเต็มวัย มีความสามารถในการเติบโตไปเป็นเซลล์เม็ดโลหิตแดง เซลล์เม็ดโลหิตขาว เกล็ดโลหิต และส่วนประกอบต่าง ๆ ของโลหิต (ฝ่ายประชาสัมพันธ์และจัดหาผู้บริจาคโลหิต ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย, ม.ป.ป.)

โรคที่สามารถรักษาได้ด้วยสเต็มเซลล์ ได้แก่ โรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย มะเร็งกระดูก มะเร็งต่อมน้ำเหลือง โรคโลหิตจางชนิดไขกระดูกฝ่อ และมะเร็งเม็ดเลือดขาว ทั้งแบบเฉียบพลันและเรื้อรัง ผู้ป่วยด้วยโรคต่าง ๆ เหล่านี้มีความจำเป็นเป็นอย่างมากและมีความต้องการรับบริจาคสเต็มเซลล์เพื่อใช้ในการบรรเทาอาการของโรค และอาจสามารถรักษาได้หายขาดในระยะยาว ซึ่งการบริจาคสเต็มเซลล์นั้นสามารถทำได้ 3 ทาง คือ การบริจาคทางไขกระดูก ทางกระแสโลหิต และจากสายสะดือแรกเกิด

ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย เป็นองค์กรกลางการกุศลที่ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อรณรงค์ สนับสนุนให้มีการบริจาคโลหิต เพื่อใช้ในการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน อีกทั้งยังเปรียบเสมือนเป็นธนาคารโลหิตส่วนกลางที่คอยจัดสรรโลหิตไปยังโรงพยาบาลต่าง ๆ ที่มีความต้องการ ปัจจุบันนอกจากจะรณรงค์ในเรื่องของการบริจาคโลหิตแล้ว ยังมีการรณรงค์ให้มีการบริจาคส่วนประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับโลหิต ได้แก่ พลาสมา เกล็ดโลหิต เม็ดโลหิตแดง และสเต็มเซลล์

การรณรงค์ให้บริจาคสเต็มเซลล์นั้น ถือว่าเป็นการช่วยเหลือผู้ป่วยที่เป็นโรคเกี่ยวกับโลหิต และไม่สามารถรักษาด้วยวิธีอื่นได้ และเป็นความหวังเดียวที่จะรักษาผู้ป่วยเหล่านี้ให้หายขาดได้ในปัจจุบัน ซึ่งการเริ่มต้นรณรงค์เกี่ยวกับการรับบริจาคสเต็มเซลล์นั้น ได้เริ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2545 เป็นต้นมา จากสถิติพบว่า ตั้งแต่ พ.ศ. 2545 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 มีจำนวนอาสาสมัครที่ลงทะเบียนบริจาคสเต็มเซลล์ทั้งหมด 122,379 ราย จำนวนผู้ป่วยทั้งหมดมี 1,171 ราย และจำนวนผู้ป่วยที่ได้รับการปลูกถ่ายสเต็มเซลล์จากผู้บริจาคมี 94 ราย แบ่งเป็นผู้ป่วยในประเทศไทย 76 ราย และผู้ป่วยต่างประเทศ 18 ราย (ปิยนันท์ คุ่มครอง, 2555)

จากสถิติ สามารถวิเคราะห์ได้ว่า จำนวนอาสาสมัครที่ลงทะเบียนบริจาคสเต็มเซลล์นั้น ยังคงไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้ป่วยที่มีมากกว่า 1,000 ราย เนื่องจากมีผู้ได้รับการปลูกถ่ายสเต็มเซลล์จากผู้บริจาคเพียงแค่ 94 รายเท่านั้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่จะรับการปลูกถ่ายสเต็มเซลล์ได้นั้น ทั้งผู้บริจาคและผู้ป่วยที่ได้รับการบริจาคจะต้องมีโลหิตและเนื้อเยื่อที่สามารถเข้ากันได้ จึงทำให้ยังคงมีผู้ป่วยจำนวนมากที่ยังไม่ได้รับการรักษาให้หายขาดได้

ดังนั้น จึงทำให้เห็นว่าปัญหาที่สำคัญในขณะนี้คือ การขาดแคลนผู้บริจาคสเต็มเซลล์ ซึ่งยังไม่เพียงพอกับจำนวนผู้ป่วยที่รอรับความช่วยเหลือ

ปัญหาการขาดแคลนผู้บริจาคสเต็มเซลล์ อาจเนื่องมาจากประชาชนยังขาดความรู้และทัศนคติต่อการบริจาคสเต็มเซลล์ที่ถูกต้อง จึงอาจเกิดความไม่แน่ใจในการตัดสินใจบริจาค ซึ่งอาจจะนำไปสู่การไม่บริจาคในที่สุด การจะสนับสนุนให้มีการบริจาคสเต็มเซลล์ให้เพียงพอกับความต้องการที่จะนำไปใช้ช่วยเหลือผู้ป่วยที่ยังคงรอการรักษาอยู่ คือ การส่งเสริมและสนับสนุนการเผยแพร่ข่าวสารประชาสัมพันธ์ การให้ความรู้ และการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริจาคสเต็มเซลล์ให้เกิดขึ้นในวงกว้าง

ในระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการบริจาคสเต็มเซลล์ เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนได้รับความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริจาคสเต็มเซลล์ และเพื่อเชิญชวนให้ประชาชนลงทะเบียนบริจาค แต่ทั้งนี้ยังพบว่าอยู่ในปริมาณน้อย หากเทียบกับการรณรงค์ให้บริจาคโลหิต เปรียบเทียบได้จากช่องทางในการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ ที่ถึงแม้ว่าจะมีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ ครอบคลุมทุกช่องทางเหมือนกัน แต่ก็ยังไม่สามารถเข้าถึงและสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนได้ดีเท่ากับการรณรงค์ให้บริจาคโลหิต

ความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ล้วนแล้วแต่มีความสัมพันธ์พฤติกรรมและกระบวนการตัดสินใจบริจาคสเต็มเซลล์ของผู้บริจาค ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นปัญหาที่สำคัญและเป็นประเด็นในปัจจุบัน จึงสนใจที่จะศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร ทัศนคติ และแนวคิดเกี่ยวกับตนเอง กับพฤติกรรมการบริจาคสเต็มเซลล์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร” เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนากลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร และการดำเนินงานของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย เพื่อให้ประชาชนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และเกิดทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริจาคสเต็มเซลล์ อันจะส่งผลให้เกิดการเพิ่มจำนวนของผู้ลงทะเบียนบริจาคสเต็มเซลล์ ซึ่งจะทำให้จำนวนผู้ป่วยที่รอรับการรักษาผู้มีจำนวนลดลง อีกทั้งยังจะเป็นงานวิจัยที่จะเป็นแนวทางให้กับผู้ที่สนใจศึกษาต่อยอดองค์ความรู้เดิม ได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ ต่อไป

2. วัตถุประสงค์

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการบริจาคสเต็มเซลล์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาทัศนคติต่อการบริจาคสเต็มเซลล์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับตนเองต่อการบริจาคสเต็มเซลล์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร ทัศนคติ และแนวคิดเกี่ยวกับตนเอง กับพฤติกรรม

การบริจาคสเต็มเซลล์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร

3. สมมติฐานงานวิจัย

การวิจัยนี้มีสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริจาคสเต็มเซลล์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร
2. ทัศนคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริจาคสเต็มเซลล์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร

3. แนวคิดเกี่ยวกับตนเองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริจาคต่อมเซลล์ของประชาชนในเขต กรุงเทพมหานคร

4. คำนียามศัพท์เฉพาะ

1. การเปิดรับข่าวสาร หมายถึง การเคยได้ชม อ่าน หรือรับฟังข่าวสาร และความบ่อยครั้งในการเปิดรับข่าวสารในเรื่องการบริจาคต่อมเซลล์จากสื่อประชาสัมพันธ์ของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย

2. ทศนคติ หมายถึง ความรู้สึก ความรู้ ความคิดเห็นของบุคคลในเรื่องการบริจาคต่อมเซลล์

3. แนวคิดเกี่ยวกับตนเอง หมายถึง ภาพรวมของความคิดและความรู้สึกที่บุคคลมีต่อตนเอง ประกอบไปด้วย การรับรู้ตนเอง การรับรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับผู้อื่น และการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว ในที่นี้หมายถึง การรับรู้เกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์กับผู้อื่นในเรื่องการบริจาคต่อมเซลล์

4. พฤติกรรมการบริจาคต่อมเซลล์ หมายถึง การลงทะเบียนให้สเต็มเซลล์ เพื่อนำไปรักษาผู้ป่วยที่เป็นโรคเกี่ยวกับโลหิตที่ไม่สามารถรักษาด้วยวิธีอื่น นอกจากการปลูกถ่ายสเต็มเซลล์ เพื่อเป็นการรักษาให้หายขาด ซึ่งการแสดง ความจำนงในการบริจาคต่อมเซลล์ ผู้บริจาคสามารถแสดงความจำนงเพื่อลงทะเบียนด้วยความสมัครใจ จากนั้นจะมีการเจาะเก็บตัวอย่างโลหิตไว้ เพื่อนำไปหาผู้ป่วยที่มีผลการตรวจที่เข้ากันได้

5. สเต็มเซลล์ หมายถึง เซลล์ตัวอ่อนของโลหิตที่ยังไม่เจริญเต็มวัย มีความสามารถในการเติบโตไปเป็นเซลล์เม็ดโลหิตแดง เซลล์เม็ดโลหิตขาว เกล็ดโลหิต และส่วนประกอบต่าง ๆ ของโลหิต มีปริมาณมากในไขกระดูก และการกระจายตัวอยู่ตามกระแสโลหิต รวมไปถึงสายสะดือรกเด็กแรกเกิด

5. ระเบียบวิธีวิจัย

5.1. กลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุตั้งแต่ 18-50 ปี ซึ่งเป็นช่วงอายุที่เหมาะสมในการบริจาคต่อมเซลล์ให้กับศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย เนื่องจากเป็นช่วงอายุที่ร่างกายยังสามารถผลิตสเต็มเซลล์ขึ้นมาทดแทนได้ จากสถิติจำนวนประชากรในปี พ.ศ. 2553 พบว่า ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครในช่วงอายุดังกล่าว มีจำนวนทั้งสิ้น 2,932,790 คน (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2553) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 250 คน โดยให้ความเชื่อมั่น 95% และมีความคลาดเคลื่อน 7% เนื่องจากข้อจำกัดเรื่องระยะเวลาในการทำวิจัยและงบประมาณ

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2553)

ขั้นตอนที่ 1 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) โดยวิธีการสุ่มเลือกเขตต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานคร จากทั้งหมด 50 เขต มา 10 เขต คือ เขตบางเขน เขตพญาไท เขตสวนหลวง เขตลาดพร้าว เขตราชเทวี เขตดินแดง เขตปทุมวัน เขตห้วยขวาง เขตคลองเตย และเขตจตุจักร

ขั้นตอนที่ 2 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดจำนวนตัวอย่าง (Quota Sampling) ให้ได้จำนวนตัวอย่างในแต่ละเขตเท่า ๆ กัน คือ เขตละ 25 คน

ขั้นตอนที่ 3 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้ จำนวนทั้งสิ้น 250 คน โดยทำการสุ่มตัวอย่างตามห้างสรรพสินค้า สถานศึกษา สำนักงานของเอกชน และหน่วยงานราชการ

5.2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย 6 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยประมาณ จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 คำถามด้านการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริจจาคสเต็มเซลล์ ในประเด็นเกี่ยวกับการเคยได้ชม อ่าน หรือรับฟังข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ได้แก่ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออินเทอร์เน็ต สื่อพิเศษ สื่อกิจกรรม และสื่อบุคคลหรือไม่ จำนวน 32 ข้อ

ส่วนที่ 3 คำถามด้านทัศนคติต่อพฤติกรรมการบริจจาคสเต็มเซลล์ โดยมีประเด็นคำถามหลักเกี่ยวกับประโยชน์และความสำคัญของการบริจจาคสเต็มเซลล์ และความรู้เกี่ยวกับการบริจจาคสเต็มเซลล์ โดยผู้วิจัยใช้ลักษณะคำถามแบบลิเคิทสเกล (Likert Scale) จำนวน 20 ข้อ

จากนั้นนำคะแนนของระดับทัศนคติต่อพฤติกรรมการบริจจาคสเต็มเซลล์มาแปลความหมายคะแนนเฉลี่ย กำหนดระดับทัศนคติเป็น 3 ระดับ ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2539)

คะแนน 3.67 – 5.00 คือ กลุ่มที่มีทัศนคติเชิงบวก

คะแนน 2.34 – 3.66 คือ กลุ่มที่มีทัศนคติเป็นกลาง

คะแนน 1.00 – 2.33 คือ กลุ่มที่มีทัศนคติเชิงลบ

ส่วนที่ 4 คำถามด้านแนวคิดเกี่ยวกับตนเองต่อพฤติกรรมการบริจจาคสเต็มเซลล์ ประเด็นคำถามหลัก คือ มุมมองในตนเองเกี่ยวกับการบริจจาคสเต็มเซลล์ และมุมมองเกี่ยวกับผู้อื่นซึ่งเป็นผู้ที่บริจจาคสเต็มเซลล์และคนรอบข้าง โดยผู้วิจัยใช้ลักษณะคำถามแบบลิเคิทสเกล (Likert Scale) จำนวน 20 ข้อ

จากนั้นนำคะแนนของระดับแนวคิดเกี่ยวกับตนเองต่อพฤติกรรมการบริจจาคสเต็มเซลล์มาแปลความหมายคะแนนเฉลี่ย กำหนดระดับแนวคิดเกี่ยวกับตนเองเป็น 3 ระดับ ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2539)

คะแนน 3.67 – 5.00 คือ กลุ่มที่มีแนวคิดเกี่ยวกับตนเองเชิงบวก

คะแนน 2.34 – 3.66 คือ กลุ่มที่มีแนวคิดเกี่ยวกับตนเองเป็นกลาง

คะแนน 1.00 – 2.33 คือ กลุ่มที่มีแนวคิดเกี่ยวกับตนเองเชิงลบ

ส่วนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริจจาคสเต็มเซลล์ มีประเด็นหลักคือมีความประสงค์จะบริจจาคหรือไม่ ด้วยเหตุผลใด จำนวน 11 ข้อ

ส่วนที่ 6 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในเรื่องของการบริจจาคสเต็มเซลล์ จำนวน 1 ข้อ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นได้ทดลองแจกจำนวน 20 ชุดเพื่อทำการทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient-Alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.820 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.70 จึงถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (ประทุม ฤกษ์กลาง, 2553)

5.3. การวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ การเปิดรับข่าวสาร ทศนคติ และแนวคิดเกี่ยวกับตนเองต่อพฤติกรรมกรรมการบริจาคเพิ่มเติมเซลล์ โดยการแจกแจงความถี่ จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อใช้ในการทดสอบสมมติฐานทั้ง 3 ข้อ โดยใช้วิธีการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และมีการแปลความหมายระดับความสัมพันธ์ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ดังนี้ (ประคอง กรรณสูต, 2542)

ค่าระหว่าง ± 0.70 ถึง ± 1.00 มีความสัมพันธ์ในระดับสูง

ค่าระหว่าง ± 0.30 ถึง ± 0.69 มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

ค่าระหว่าง ± 0.01 ถึง ± 0.29 มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

เครื่องหมาย + หรือ - แสดงถึงลักษณะความสัมพันธ์ คือ ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เป็นบวก (+) หมายความว่า ตัวแปร 2 ตัว มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน หากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เป็นลบ (-) หมายความว่า ตัวแปร 2 ตัว มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม (ประทุม ฤกษ์กลาง, 2553; กัลยา วานิชย์บัญชา, 2553)

6. ผลการวิจัย

6.1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 250 คน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ซึ่งมีจำนวน 171 คน (ร้อยละ 68.4) มีอายุระหว่าง 18-25 ปี (ร้อยละ 42.8) มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 66.8) ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน (ร้อยละ 46.4) และมีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 10,001-15,000 บาท (ร้อยละ 25.2)

6.2. ข้อมูลการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริจาคเพิ่มเติมเซลล์

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการเพิ่มเติมเซลล์โดยสรุปภาพรวม พบว่า ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ไม่เคยเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริจาคเพิ่มเติมเซลล์จากสื่อประเภทอื่น ๆ ยกเว้นจากสื่อบุคคลและสื่อสิ่งพิมพ์ โดยจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับสื่อบุคคลมีมากที่สุด รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับสื่อสิ่งพิมพ์

เมื่อพิจารณาการเปิดรับข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์ของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย พบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริจาคเพิ่มเติมเซลล์จากสื่อประชาสัมพันธ์ของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย แต่ได้รับข่าวสารจากสื่อบุคคล โดยจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับสื่อบุคคลซึ่งเป็นเพื่อนหรือคนรู้จักมีมากที่สุด รองลงมาคือจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับสื่อบุคคลที่เป็นแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าหน้าที่รับบริจาค

6.3. ข้อมูลทัศนคติต่อพฤติกรรมการบริจาคสเต็มเซลล์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทัศนคติต่อพฤติกรรมการบริจาคสเต็มเซลล์ พบว่า ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร มีทัศนคติในภาพรวมอยู่ในระดับกลาง ($\bar{x} = 3.66$) ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ “การบริจาคสเต็มเซลล์ควรบริจาคด้วยความสมัครใจและไม่หวังผลตอบแทน” มากที่สุด ($\bar{x} = 4.65$) ลำดับต่อมา เป็นทัศนคติในด้าน “การบริจาคสเต็มเซลล์เป็นแบบอย่างที่ดีในการเสียสละเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น” ($\bar{x} = 4.33$) และทัศนคติในด้าน “การบริจาคสเต็มเซลล์เป็นสิ่งที่สังคมควรให้การยอมรับและเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม” ($\bar{x} = 4.32$) ตามลำดับ

6.4. ข้อมูลแนวคิดเกี่ยวกับตนเองต่อพฤติกรรมการบริจาคสเต็มเซลล์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวคิดเกี่ยวกับตนเองต่อพฤติกรรมการบริจาคสเต็มเซลล์ พบว่า ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยโดยรวมของแนวคิดเกี่ยวกับตนเองต่อพฤติกรรมการบริจาคสเต็มเซลล์อยู่ในระดับกลาง ($\bar{x} = 3.61$)

6.5. ข้อมูลพฤติกรรมการบริจาคสเต็มเซลล์

พฤติกรรมการบริจาคสเต็มเซลล์ พบว่า ในภาพรวมประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการบริจาคสเต็มเซลล์แบบ “บริจาคแน่นอน” (ร้อยละ 52.4) มากกว่า “ไม่บริจาคแน่นอน” (ร้อยละ 47.6) เนื่องจากเหตุผล 3 อันดับแรก ได้แก่ “เป็นการทำบุญที่ได้กุศล” มากที่สุด ($\bar{x} = 4.60$) รองลงมา คือ “สงสารผู้ป่วยที่ต้องการรับบริจาคสเต็มเซลล์” ($\bar{x} = 4.53$) และ “เป็นการช่วยเหลือผู้อื่น” ($\bar{x} = 4.36$) ตามลำดับ

6.6. ผลการทดสอบสมมติฐาน

การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์ในลักษณะทิศทางเดียวกันกับพฤติกรรมการบริจาคสเต็มเซลล์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่พบนั้นแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ แสดงผลในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1: ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริจาคสเต็มเซลล์กับพฤติกรรมการบริจาคสเต็มเซลล์

ตัวแปร	จำนวน (คน)	ค่าสหสัมพันธ์กับพฤติกรรม การบริจาคสเต็มเซลล์ (r)	ค่านัยสำคัญ ทางสถิติ (p)	ระดับ ความสัมพันธ์
การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ พฤติกรรมการบริจาคสเต็มเซลล์	250	0.238	0.000	ต่ำ

เมื่อแยกการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการบริจาคสเต็มเซลล์ตามประเภทสื่อต่าง ๆ พบว่า การเปิดรับข่าวสารจากสื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ สื่อพิเศษ และสื่อกิจกรรม ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริจาคสเต็มเซลล์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ส่วนการเปิดรับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อบุคคล และสื่ออินเทอร์เน็ต มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริจาคสเต็มเซลล์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่พบนั้นแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ แสดงผลในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2: ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริจจาค สเต็มเซลล์แบ่งตามประเภทสื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริจจาคสเต็มเซลล์

ตัวแปร	จำนวน (คน)	ค่าสหสัมพันธ์กับพฤติกรรม การบริจจาคสเต็มเซลล์ (r)	ค่านัยสำคัญ ทางสถิติ (p)	ระดับ ความสัมพันธ์
สื่อวิทยุ	250	0.056	0.378	ไม่มี
สื่อโทรทัศน์	250	-0.009	0.882	ไม่มี
สื่อสิ่งพิมพ์	250	0.293	0.000	ต่ำ
สื่ออินเทอร์เน็ต	250	0.145	0.022	ต่ำ
สื่อพิเศษ	250	0.113	0.075	ไม่มี
สื่อกิจกรรม	250	0.080	0.205	ไม่มี
สื่อบุคคล	250	0.201	0.001	ต่ำ

ทัศนคติและแนวคิดเกี่ยวกับตนเอง มีความสัมพันธ์ในลักษณะทิศทางตรงกันข้ามกับพฤติกรรมกรรมการบริจจาค สเต็มเซลล์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่พบนั้นแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กันใน ระดับปานกลาง แสดงผลในตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3: ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างทัศนคติและแนวคิดเกี่ยวกับตนเอง กับพฤติกรรมการ บริจจาคสเต็มเซลล์

ตัวแปร	จำนวน (คน)	ค่าสหสัมพันธ์กับพฤติกรรม การบริจจาคสเต็มเซลล์ (r)	ค่านัยสำคัญ ทางสถิติ (p)	ระดับ ความสัมพันธ์
ทัศนคติต่อพฤติกรรมการ บริจจาคสเต็มเซลล์	250	-0.500	0.000	ปานกลาง
แนวคิดเกี่ยวกับตนเองต่อ พฤติกรรมกรรมการบริจจาคสเต็มเซลล์	250	-0.486	0.000	ปานกลาง

7. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ มีพฤติกรรมกรรมการบริจจาคสเต็มเซลล์ แบบ “บริจจาคแน่นอน” มากกว่าแบบ “ไม่บริจจาคแน่นอน” แต่ยังคงอยู่ในสัดส่วนที่ต่างกันไม่มากนัก ซึ่งเหตุผลหลัก ๆ ที่ทำให้ประชาชนตัดสินใจที่จะไม่บริจจาคอย่างแน่นอน เป็นเพราะไม่ทราบข้อมูลที่ชัดเจนและไม่มั่นใจในขั้นตอนการ บริจจาค แสดงให้เห็นว่าประชาชนนั้นยังไม่ได้รับข้อมูลและความรู้ที่ถูกต้องและชัดเจนเกี่ยวกับการบริจจาคสเต็มเซลล์ ซึ่งเป็นเหตุผลที่น่าจะใช้อธิบายถึงปริมาณผู้ลงทะเบียนบริจจาคสเต็มเซลล์ที่ยังคงไม่เพียงพอ เมื่อเทียบกับจำนวนของ ผู้ป่วยที่ต้องการได้รับบริจจาคสเต็มเซลล์และผู้ป่วยที่ได้รับการปลูกถ่ายสเต็มเซลล์

ในภาพรวม ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เคยมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริจจาคสเต็มเซลล์จาก สื่อประชาสัมพันธ์ของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย ยกเว้นจากสื่อบุคคล ซึ่งได้แก่ เพื่อน/คนรู้จัก และ แพทย์/พยาบาล/เจ้าหน้าที่รับบริจจาค อย่างไรก็ตาม สิ่งที่น่าสนใจ คือ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า การเปิดรับ

ข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริจาคสดเต็มเซลล์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการบริจาคสดเต็มเซลล์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ถ้าบุคคลใดมีการเปิดรับข่าวสารมาก ย่อมส่งผลให้ได้รับข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริจาคสดเต็มเซลล์มาก จึงอาจทำให้เกิดพฤติกรรมบริจาคสดเต็มเซลล์ แต่หากมีการเปิดรับข่าวสารน้อย ทำให้ไม่ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริจาคสดเต็มเซลล์ที่ถูกต้องหรือเพียงพอ ก็อาจส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่บริจาคสดเต็มเซลล์ได้เช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิวิมล ตามไท (2542) ที่พบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับข่าวก่อกองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคข่าวก่อกอง

โดยประเภทของสื่อที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการบริจาคสดเต็มเซลล์ ได้แก่ สื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออินเทอร์เน็ต ซึ่งทั้ง 3 สื่อเป็นสื่อที่ประชาชนมีการเปิดรับมากกว่าสื่ออื่น ๆ เพราะสื่อบุคคลนั้นเป็นสื่อที่มีอิทธิพลสูง เนื่องจากการสื่อสารกันแบบเห็นหน้าตา มีลักษณะการมีส่วนร่วมสูงและมีความยืดหยุ่นสูง จึงสามารถที่จะปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การสื่อสารได้ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรภัทร์ สังข์น้อย (2541) ที่พบว่า ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการตัดสินใจบริจาคอวัยวะ คือ บุคลากรทางการแพทย์และบุคคลใกล้ชิด

จากการลงพื้นที่เก็บแบบสอบถามและการพูดคุยกับผู้ตอบแบบสอบถาม ทำให้ผู้ศึกษาได้ทราบว่า ถึงแม้ทางศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย จะมีสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการบริจาคสดเต็มเซลล์ที่หลากหลาย แต่ประชาชนส่วนใหญ่ยังคงไม่เคยเปิดรับสื่อเหล่านั้น จึงทำให้ขาดความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริจาคสดเต็มเซลล์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเลือกเปิดรับข่าวสารเพื่อตอบสนองความต้องการในด้านการช่วยตัดสินใจ โดยเฉพาะการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน การเปิดรับข่าวสารทำให้บุคคลสามารถกำหนดความเห็นของตนต่อสภาวะหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ รอบตัวได้ (McCombs and Backer, 1979 อ้างถึงใน กฤติกา มาโนช, 2540) เช่นเดียวกันกับพฤติกรรมกรรมการบริจาคสดเต็มเซลล์ ที่จำเป็นต้องใช้ข้อมูลและเหตุผลในการประกอบการตัดสินใจว่าจะบริจาคหรือไม่ ดังนั้น การที่ประชาชนยังขาดข้อมูล ความรู้ และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริจาคสดเต็มเซลล์ จึงทำให้เกิดความคิดเห็นอาจจะยังไม่ถูกต้อง อีกทั้งยังไม่มีมีการเปิดรับข่าวสารที่เพียงพอ นั้นย่อมทำให้เกิดความลังเลที่จะบริจาคสดเต็มเซลล์

ในด้านของทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริจาคสดเต็มเซลล์ ผลการวิเคราะห์พบว่า ทัศนคติต่อพฤติกรรมกรรมการบริจาคสดเต็มเซลล์มีความสัมพันธ์ในลักษณะทิศทางตรงกันข้ามกับพฤติกรรมกรรมการบริจาคสดเต็มเซลล์ หมายความว่า ประชาชนที่มีทัศนคติเชิงบวกต่อพฤติกรรมกรรมการบริจาค สเต็มเซลล์จะมีพฤติกรรมกรรมการบริจาคสดเต็มเซลล์น้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา อามีน (2539) ที่พบว่า ทัศนคติที่มีต่อการปลูกถ่ายอวัยวะมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการมีส่วนร่วมในโครงการเกี่ยวกับการปลูกถ่ายอวัยวะ แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพรรณ ชมงาม (2552) ที่พบว่า ทัศนคติส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการตัดสินใจบริจาคอวัยวะ

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อพฤติกรรมกรรมการบริจาคสดเต็มเซลล์กับพฤติกรรมกรรมการบริจาคสดเต็มเซลล์ ที่มีความสัมพันธ์กันในทิศทางตรงกันข้าม อาจสามารถอธิบายได้ด้วยแนวคิดเรื่ององค์ประกอบของทัศนคติที่สำคัญ 3 ประการ คือ ความเข้าใจหรือความรู้ ความรู้สึก และพฤติกรรมหรือการกระทำ ซึ่งทั้ง 3 องค์ประกอบนั้นจะมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกัน การเปลี่ยนแปลงส่วนใดส่วนหนึ่งจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปยังส่วนอื่นด้วย (ศุภร เสรีรัตน์, 2545) ดังนั้น ถึงแม้ว่าประชาชนส่วนใหญ่จะมีทัศนคติต่อพฤติกรรมกรรมการบริจาคสดเต็มเซลล์ในระดับกลาง แต่ยังคงขาดการเปิดรับข่าวสารที่เพียงพอ ทำให้ไม่ได้รับความรู้และข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริจาคสดเต็มเซลล์ ประกอบกับเหตุผลส่วนบุคคล เช่น สุขภาพร่างกายไม่แข็งแรงพอ กลัวเข็ม กลัวเจ็บ หรือความไม่มั่นใจในด้านต่าง ๆ จึงทำให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่บริจาคสดเต็มเซลล์ได้ แต่หากในอนาคตประชาชน

เหล่านั้นได้รับข้อมูลและเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการบริจาคสเต็มเซลล์ที่มากขึ้น ก็อาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้เช่นกัน

ในส่วนของแนวคิดเกี่ยวกับตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริจาคสเต็มเซลล์ ผลการวิเคราะห์พบว่า แนวคิดเกี่ยวกับตนเองต่อพฤติกรรมการบริจาคสเต็มเซลล์ มีความสัมพันธ์ในลักษณะทิศทางตรงกันข้ามกับพฤติกรรมการบริจาคสเต็มเซลล์ กล่าวคือ ประชาชนส่วนใหญ่ถึงแม้ว่าจะมีการรับรู้เกี่ยวกับตนเองในระดับกลาง แต่ก็ไม่มี ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริจาคสเต็มเซลล์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพรัช บวรสมพงษ์ (2542) พบว่า อัครมนโพนธ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคพิษสุราเรื้อรัง ซึ่งหมายความว่า อัครมนโพนธ์มีความสัมพันธ์กับตัวบุคคลในด้านพฤติกรรม และสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่าแนวคิดเกี่ยวกับตนเอง หมายถึง ทัศนคติที่บุคคลมีต่อตัวเขาเอง โดยตนเองเป็นสิ่งที่ต้องประเมินด้วย ทัศนคติโดยรวมที่มีต่อตนเอง ส่วนมากมักจะเป็นบวก แต่ก็ไม่จริงเสมอไป แต่แน่นอนที่สุดที่คนเรานั้นมักจะประเมินตนเองในทางบวกมากกว่าผู้อื่น (ดารา ทีปะปาล, 2546) เช่นเดียวกับผลการวิเคราะห์ที่พบความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม แสดงให้เห็นว่า ประชาชนมักจะประเมินตนเองในทางบวก แต่นั่นไม่ได้หมายความว่าต้องมีพฤติกรรมในการบริจาคสเต็มเซลล์ในทิศทางเดียวกันเสมอไป

8. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ถึงแม้จะมีทัศนคติและแนวคิดเกี่ยวกับตนเองต่อการบริจาคสเต็มเซลล์อยู่ในระดับกลาง แต่ยังคงขาดความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริจาคสเต็มเซลล์ จึงส่งผลให้พฤติกรรมการบริจาคสเต็มเซลล์นั้นยังไม่มี ความแตกต่างมากนักระหว่างการบริจาคกับการไม่บริจาค ดังนั้น ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย จึงควรพิจารณาเพิ่มและกระตุ้นการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ ให้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับสื่อที่องค์กรสามารถผลิตได้เอง และควรจัดทำสื่อแต่ละประเภทให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย โดยในสื่อประชาสัมพันธ์นั้น ควรมีการให้รายละเอียดที่ถูกต้องและครบถ้วนเกี่ยวกับการบริจาค ทั้งขั้นตอนการบริจาคและสถานที่ที่สามารถลงทะเบียนบริจาคได้ นอกจากนี้ ควรมีการจัดอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถให้บริการด้านข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องครบถ้วน

สำหรับการวิจัยในครั้งต่อไปอาจจะมีการศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เช่น ความรู้ แรงจูงใจ หรือความคาดหวัง ซึ่งอาจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริจาคสเต็มเซลล์ รวมถึงควรมีการศึกษาในรูปแบบของงานวิจัยเชิงคุณภาพหรือศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เฉพาะกลุ่ม เช่น กลุ่มผู้ที่เคยบริจาคโลหิตหรือกลุ่มตัวอย่างในภูมิภาคอื่น ๆ เพื่อให้ได้มุมมองที่แตกต่างออกไป และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดยิ่งขึ้น

9. กิตติกรรมประกาศ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการศึกษาเฉพาะบุคคล ในหลักสูตรปริญญาโท สาขาสาขาสถาปัตยกรรมหาบัณฑิต ซึ่งผู้เขียนขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพรหม ชมงาม อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาใช้เวลาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาของการทำวิจัยด้วยดีเสมอมา และขอขอบพระคุณ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์พาพร มหาสินไพศาล ที่ให้คำแนะนำและแนวคิดต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงให้งานวิจัยชิ้นนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ตลอดจนผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ที่ได้มีส่วนช่วยให้งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

10. เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2553). ข้อมูลสถิติเกี่ยวกับจำนวนประชากรของกรุงเทพมหานคร ณ เดือน ธันวาคม พ.ศ.2553. สืบค้นวันที่ 1 มกราคม 2555, จาก http://stat.bora.dopa.go.th/cgi-bin/people2_stat.exe?YEAR=53&LEVEL=1&PROVINCE=10%23%A1%C3%D8%A7%E0%B7%BE%C1%CB%D2%B9%A4%C3&DISTRICT=&TAMBON=
- กฤติกา มาโนช. (2540). การเปิดรับและทัศนคติเกี่ยวกับป้ายรณรงค์รักษาวินัยจราจรของผู้ใช้รถในเขต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2553). การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล. (พิมพ์ครั้งที่ 16). กรุงเทพมหานคร: ธรรมสาร.
- ดารา ทีปะปาล. (2546). พฤติกรรมผู้บริโภค (Consumer Behavior). กรุงเทพมหานคร: รุ่งเรืองสาส์น.
- ประคอง กรรณสูต. (2542). สถิติเพื่อการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประทุม ฤกษ์กลาง. (2553). ระเบียบวิธีวิจัยการสื่อสาร Communication Research Methods. (พิมพ์ครั้งที่ 9). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ปิยนันท์ คุ่มครอง. (2555). สารงานบริการโลหิต, 3 (1). กรุงเทพมหานคร: อุดมศึกษา.
- ฝ่ายประชาสัมพันธ์และจัดหาผู้บริจาคโลหิต ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย. (ม.ป.ป). You are my type ปฏิบัติการตามหาคนพิเศษ [แผ่นพับ]. (ม.ป.ป): ผู้แต่ง.
- พรพรรณ ชมงาม. (2552). ปัจจัยทางการสื่อสารที่มีผลต่อการตัดสินใจบริจาคอวัยวะของประชาชนในเขต กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ไพรัช บวรสมพงษ์. (2542). อัตมโนทัศน์ การสนับสนุนทางสังคม กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคพิษสุราเรื้อรัง ศึกษาเฉพาะกรณี: โรงพยาบาลอภัยภูรังค์ ปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วรภัทร์ สังข์น้อย. (2541). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจบริจาคอวัยวะของญาติผู้เสียชีวิต. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2539). สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศศิวิมล ตามไท. (2542). การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการบริโภคข้าวกล้องของประชาชนใน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภร เสรีรัตน์. (2545). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพมหานคร: เอ.อาร์. บีซิเนส เพรส.
- สุกัญญา อาสิน. (2539). การศึกษาถึงความรู้ ทัศนคติ ที่มีต่อการปลูกถ่ายอวัยวะของประชาชนในเขต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.